

JOGA A NÁBOŽENSTVÁ

Niektorí kresťanskí kazatelia hlásajú názory, že joga je skrytá forma hinduizmu. Dokonca sa možno stretnúť aj s tvrdením zarytých odporcov, že už len vykonávanie jogových cvikov otvára človeka Satanovi. Ježiš kázal: „Nesúďte, aby ste neboli súdení!“ Čo sú to za kresťania, ktorí súdia? Dokonca to robia aj tí, ktorých poslaním je odovzdávať ľuďom Ježišovo učenie. Hľadajú triesku v oku svojho blížneho, ale vo svojom nevidia celé brvno!

Joga obsahuje čisté mravné zásady, preto joga zaujala mnohých veriacich ľudí, ktorí chcú viac, než len starostlivosť o telo. Keďže joga prehlbuje sebapoznanie, napomáha k rozvoju duchovnosti človeka. Mnohí vlažní veriaci sa stali práve pomocou jogy lepšími veriacimi, ba dokonca aj mnohí ateisti sa časom stali veriacimi. Nepoznám jediný prípad, že by joga niekoho odvieďla od kresťanstva. Správny učiteľ jogy nikdy nepodsúva žiakom svoje náboženské presvedčenie.

Hlboko veriaci človek si všade a vo všetkom uvedomuje prítomnosť božiu. Každá hlboká viera mocne vplýva na spôsob života človeka. Preto kresťanovi do jeho jogovej praxe prenikajú poučky jeho viery, a preto niet divu, že podobným spôsobom pristupuje k joge aj hinduista. To je podstatná vec, ktorá by sa mala konečne vyjasniť a ukončiť tak nezmyselné spory o vzťahu jogy k náboženstvám.

Niektorí kresťanskí kazatelia tvrdia, že jogíni sú pyšní, pretože sa spoliehajú len na vlastné úsilie, že všetko zmôžu sami, že nie sú pokorní, že neveria v pôsobenie milosti. Je to neznalosť vecí. Jogíni sú pokorní a skromní ľudia, vytrvalo pracujú na sebe, avšak vedia, že ovocie neprichádza bez vynaloženia vlastného úsilia. Že nestačí len si sadnúť, modliť sa a očakávať, že všetko dostanú bez vlastného pričinenia.

Človek je povinný pracovať, pretože dostal do vienka slobodnú vôľu a isté množstvo životnej energie, ktoré má múdro používať pre dobro iných. Časť tej energie potrebuje aj pre seba, na skvalitnenie svojej osoby,

pretože telesne zdravý, vzdelaný a eticky vyspelý človek môže odovzdať omnoho viac, než človek chorľavý, nevzdelaný a mravne zaostalý.

Modlitba jogína nepozostáva z prosieb o zdravie, majetok a podobne. Jogín obvykle prosí len o poznanie. Táto prosba je z milosti vyslyšaná, ale veľmi často to prebieha cestou bolesti a rôzneho utrpenia. Prichádzajú starosti, choroby, straty, neúspechy, a práve cez ne musí človek prejsť, aby sa zbavoval egoizmu, hlavne, aby lepšie spoznal sám seba. Nakoniec sa musí vzdať aj lipnutia na sebe, na svojom živote a všetko s dôverou odovzdať Najvyššiemu.

V jednom starom texte je uvedená veľmi pokorná modlitba jogína:

Pane Bože, ak som dobrý len preto, aby som sa dostal do neba, nech sa tam nikdy nedostanem.

Pane Bože, ak som dobrý len preto, aby som sa nedostal do pekla, nech sa tam prepadnem.

Milosť neprichádza lacno, nikto však nevie, koľko utrpenia ho čaká, nemôže si nič dopredu vypočítať a preto ani očakávať. Môže len v pokore žiť, pracovať, modliť sa, rozvíjať v sebe súciti a lásku.

Vyspelý človek prijíma aj životné údery s poďakovaním, lebo vie, že sú určené k jeho dobru. Nieкто však dostane milosť rýchlo, zdanlivo bez námahy, a druhý prechádza mnohými trápeniami. Nemáme schopnosť súdiť vyššiu spravodlivosť, môže ju len s dôverou a pokorou prijať. Keby sme hodnotili svoje zásluhy, konali by sme dobré skutky z vypočítavosti, „páchali“ dobré skutky. Niektorí ľudia veria v reinkarnáciu a tým vysvetľujú, že ich osud je výsledkom predchádzajúcich životov, preto je spravodlivý. Táto viera im pomáha prijímať všetky životné úskalia.

Práca na sebe, seba výchova, seba poznanie, to je to najťažšie, čo človek môže a mal by v živote robiť. Ale je to najušľachtilejšie konanie, ktoré dáva zmysel životu a posúva človeka dopredu. Je to cesta na

ktorej je mnoho prekážok, omylov, potknutí, sklamaní. Niet na svete človeka, ktorý by postupoval priamočiaro bez poklznutí. Dôležité je po poklznutí, poklesku i páde neľámať nad sebou palicu, znova sa vzchopiť, vstať, pokračovať a vytrvať v nastúpenej ceste.

Úsilím cesta začína a milosťou končí. Milosť má neobmedzené pole pôsobenia. Majstri tvrdia, že príchod milosti pociťujeme v srdci, nie v hlave. Napred sa oslabí ego. To môže trvať roky. Potom dôjde k vhladu (poznaniu), to nastáva náhle. Stáva sa to skôr ľuďom poníženým a odvrhnutým bežnou spoločnosťou.

Nikto z nás by netúžil po božskom, keby v nás nebolo. Duchovná podstata človeka je nielen svedkom, ale môže aj aktívne zasiahnuť. Je to anjel strážny. Vypočuje naše prosby, ak sú úprimné, čisté a trvalé. Božské sa prejavuje toľkými spôsobmi, koľkými je vzývané.

Väčšina mystikov závisí na intuícii. Treba jej ochotne a často venovať pozornosť. Napred treba hľadať myslou všetky možné odpovede (celé dni i týždne), potom vypnúť a prísť intuícia. Odpoveď si nemožno vynucovať, treba trpezlivo čakať. Vhodná na to je relaxácia a zaspávanie. Nepodľahnúť falošnej intuícii. Pravá intuícia je pokojná, presná a jasná. Intuícia zapracuje po uvoľnení sa zo sústredného myslenia na problém. Je skôr negatívna, varuje nás pred nesprávnymi činmi. Prichádza, keď je to potrebné, nie keď si to prajeme. Logické myslenie pracuje zdĺhavo, intuícia okamžite. Intuícia je našepkávaním Ducha. Vykúpenie je zásluha plus milosť.

Ľudské nadvedomie uchováva v sebe všetko, rovnako aj Svetové Vedomie. Svetové Vedomie dáva každému jednotlivcovi vyššie Ja, ktoré je v srdci, je spojené s celým telom. Pomocou neho môže človek spoznávať skutočný obraz sveta.

Aby sa človek priblížil k svojej podstate musí sa hlboko ponoriť do seba. V tomto je postup náboženstiev a jogy podobný. Rozdiel je v tom, že náboženstvá učia, čo má byť predmetom poznania a vyžadujú, aby človek veril.

Joga nehovorí nič o cieli, nevyžaduje vieru, je to len pomôcka, ktorá uľahčuje cestu k poznaniu. Kto dosiahol poznanie, ten ho má natrvalo a na svet sa díva novými očami. Jogu môžu použiť všetky náboženstvá. Známy je výrok jogína Rámakrišnu:

Boh je ako more, náboženstvá sú rieky. Všetky rieky tečú do mora. Jedno je, v ktorej rieke sa nachádzaš, ale nie je jedno, kde sa nachádzaš. Keď je rieka pri prameni, zmieta sa na skalách, ale čím je bližšie k moru, tým viac sa mu podobá.

Podľa neho spory medzi náboženstvami vyvolávajú len ľudia, ktorí nedostatok poznania nahrádzajú fanatizmom. Títo „bojovníci za pravdu“ sa neraz domnievajú, že sami sú poctiví a že jedinou ich úlohou je odhaliť nepoctivosť iných. Človek poznania nesúdi, neznevažuje iných, ale kvalitou svojho života dokazuje hodnotu svojho presvedčenia.

Druhý vatikánsky koncil (1962-1965) v dekrété o ekumenizme odporúča katolíkom, aby *častejšie načierali do pokladov duchovných tradícií*, ktoré pochádzajú z Východu. V Revue 30 giorni nella Chiesa e nel mondo č. 8-9 z r. 1989 je článok o joge v kresťanských komunitách. Vymenúva komunity jezuitov, benediktínov, františkánov a najmä ženské rehole, v ktorých sa oficiálne organizujú kurzy jogy v Ríme. Informačný letáčik v bohosloveckom seminári pápežskej univerzity aj na niektorých farách odporúča kurzy jogy slovami:

Šťastnú cestu do kresťanstva v jogovej verzii.

Verím, že keby teraz žil Kristus medzi ľuďmi, požehnal by mnohým, ktorí ani nepočuli jeho meno. Vlastným životom dal ľudstvu lekciu a veľkolepý cieľ, ku ktorému by sme sa mali všetci uberať. Verím, že nepatrí len kresťanstvu, ale celému svetu, všetkým zemiam a rasám.

(Gándhí)

Milan Polášek